

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Dėl Molėtų rajono savivaldybės 2024 m. biudžeto patvirtinimo

1. Parengto tarybos sprendimo projekto tikslai ir uždaviniai

Molėtų rajono savivaldybės 2024 m. biudžeto planuojamos pajamos – 32748,5 tūkst. Eur ir planuojamos skolintis lėšos 1500 tūkst. Eur (sprendimo 1 priedas), asignavimai – 35998,9 tūkst. Eur (sprendimo 3 priedas). 2024 m. rajono savivaldybės biudžeto pajamos koreguojamos 1750,4 tūkst. Eur 2023 m. nepanaudota pajamų dalimi, iš kurių 499,4 tūkst. Eur planuojama panaudoti tiksliniam finansavimui (sprendimo 6 priedas).

Vadovaujantis LR biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 4 dalimi, sprendime nurodoma:

- 1) bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis;
- 2) bendra asignavimų suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ar savivaldybių administracijos padaliniais programoms vykdyti;
- 3) tais biudžetiniais metais planuojama metinė įsiskolinimų (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokyčio suma.

Molėtų rajono savivaldybės tvirtinamas 2024 m. biudžetas atitinka LR biudžeto sandaros įstatymo nuostatas. Informacija apie mokėtinų sumų planuojamą metinę įsiskolinimų pokyčio sumą pateikiama lentelėje:

			Prognozuojamos mokėtinės sumos		
Eil. Nr.	Asignavimų valdytojai	Mokėtinės sumos 2023-12-31	Planuojamas mokėtinų sumų sumažėjimas/padidėjimas per 2024 m.	Prognozuojamos mokėtinės sumos 2024-12-31	Mokėtinų sumų pokytis
1.	Molėtų rajono savivaldybės administracija, iš jų:	356,2	130	226,2	130
1.1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	0,1		0,1	0
1.2.	Prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	30,5		30,5	0
1.3.	Grąžintinų valstybės dotacijų suma	171	127,1	43,9	127,1
1.4.	Socialinės išmokos (pašalpos)	154,6	2,9	151,7	2,9
2.	Biudžetinės įstaigos	18,3		18,3	0
Iš viso:		374,5	130	244,5	130
2023 m. planuotas mokėtinų sumų sumažėjimas/padidėjimas:		319,4			
2023 m. planuotas mokėtinų sumų pokytis:		-55,1			

Savivaldybė 2024 m. planuoja skolintis 1500 tūkst. Eur:

1. 600 tūkst. Eur paskola numatoma paskolų grąžinimui. Pasiskolinta suma būtų 24,7 tūkst. Eur mažesnė už grąžinamų paskolų dydį -624,7 tūkst. Eur;

2. 900 tūkst. Eur investicinių projektų finansavimui. Savivaldybės paskolos sumą investicijoms sudaro (planuojamas paskolos panaudojimas detalizuojamas 1 priede) :

2.1. 1,5 procentai nuo bendrų biudžeto pajamų, t.y. 517 tūkst. Eur (planuojama minimali suma 477,7 tūkst. Eur). Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289, patvirtinto 2014 m. lapkričio 6 d. (toliau- Įstatymas), 4 straipsnio 4 dalies nuostatas savivaldybės biudžetas planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento. Finansų ministerijos įvertintas produkcijos atotrūkis nuo potencialo 2024 m. yra -2,4 (2023 m. gruodžio 23 d. Finansų ministerijos duomenys);

2.2. Atsižvegdama į savivaldybėms nustatytą biudžeto sudarymo lankstumo taisyklę savivaldybė, vertindama savo biudžeto atitiktį Įstatymo nustatytai biudžeto sudarymo taisyklei, gali iš asignavimų atimti asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkanti pridėtinės vertės mokestį. Šiuo atveju, planuojama minimali prisidėjimų prie Europos Sąjungos finansuojamų projektų suma yra 422,3 tūkst. Eur.

1.1. PAJAMOS

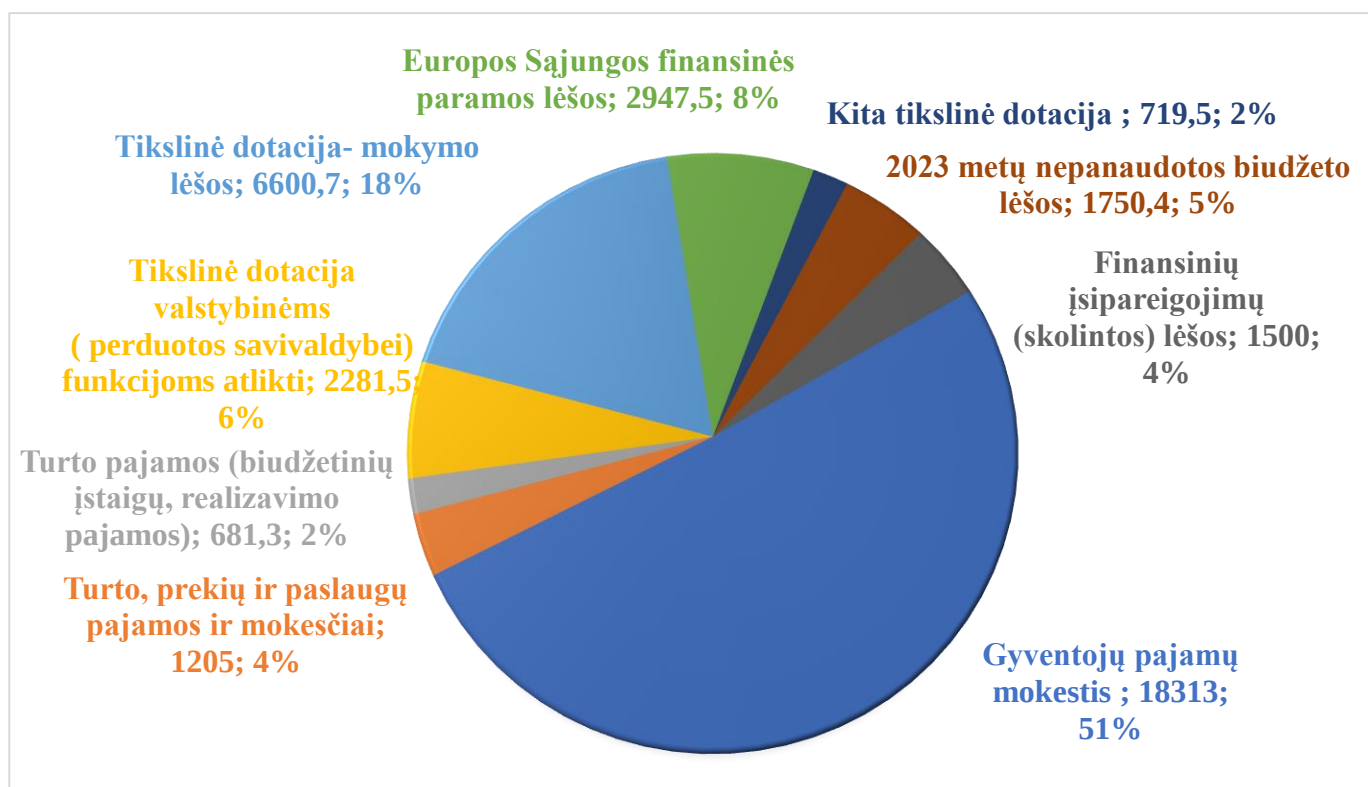
Molėtų rajono savivaldybės 2024 metų biudžeto pajamas iš mokesčių, dotacijų ir kitų pajamų sudaro 32748,5 tūkst. Eur, tai yra 282,4 tūkst. Eur didesnė suma negu pernai. 2023 m. patikslintas biudžeto pajamų planas yra 35998,9 tūkst. Eur. Tvirtinamos didesnės pajamos nei 2023 m. , nors į 2024 m. biudžeto projektą neįtraukta 1700 tūkst. Eur planuojamų tikslinių dotacijų kelių priežiūrai ir rekonstrukcijai. Detali informacija apie planuojamas tikslines dotacijas pateikiama 3 lentelėje.

2023 m. savivaldybė gavo ir nepanaudojo 1750,4 tūkst. Eur pajamų, iš kurių 499,4 tūkst. Eur biudžetinių įstaigų tikslinės lėšos (6 priedas). 2024 metais šios lėšos pridedamos prie pajamų ir paskirstomos asignavimų valdytojams, likusi suma 1251 tūkst. Eur yra savivaldybės lėšos, kuri skiriama įgyvendinamiems projektams finansuoti. Detali informacija apie savivaldybės planuojamus vykdyti projektus, investicijas ar remontus pateikiama šio aiškinamojo rašto 1 priede.

Galutinis pajamų išdėstymas ir sprendimo 1 priedo paaiškinimas pateikiamas lentelėje:

Pajamos	2023 m.	2024 m.	2024 ir 2023 m. skirtumas
Iš viso mokesčiai, pajamos ir dotacijos	32466,1	32748,5	282,4
Praeitų metų nepanaudotos biudžeto lėšos, kuriomis koreguojama einamųjų metų pajamų dalis:	1229,9	1750,4	520,5
t.t. Tikslinės paskirties lėšos	489,6	499,4	9,8
Iš viso su ankstesniais metais nepanaudotomis lėšomis	33696	34498,9	802,9
Finansinių įsipareigojimų (skolintos) lėšos	1000	1500	500
Iš viso	34696	35998,9	1302,9

2024 m. pajamų išdėstymas pagal pajamų rūšis ir procentų dalį pateikiamas diagramoje:

Savivaldybės prognozuojamos pajamos ir savivaldybės biudžetui skiriamos gyventojų pajamų mokesčio dalys patvirtintos 2024 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Savivaldybės prognozuojamos gauti pajamos skaičiuojant savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius yra 19267 tūkst. Eur (2671 tūkst. Eur daugiau nei 2023 metais). Prognozuojamų pajamų, gyventojų pajamų mokesčio, tenkančio Molėtų rajono savivaldybei apskaičiavimas pateikiamas lentelėje:

Eil. Nr.	Mokesčių pavadinimas	2023 metų prognozuojamos pajamos	2024 metų prognozuojamos pajamos	Skirtumas tarp 2024 ir 2023 metų	Pastabos
1.	Gyventojų pajamų mokestis	15826	18283	2457	
1.1.	Pastovioji GPM dalis (44,08 %)	13211	14960	1749	
1.1.1.	Molėtų rajono savivaldybės prognozuojamas gyventojų pajamų mokestis (100 % pervedamas savivaldybei)	10138	11295	1157	Prognozuojamas Molėtų rajono gyventojų pajamų mokestis savivaldybėje - 11295 tūkst. Eur
1.1.2.	Išlaidų struktūros skirtumams išlyginti	1905	2236	331	Šią GPM sumą lemia nuo savivaldybės veiklos nepriklausantys objektyvūs veiksniai (rodikliai detalizuojami 1 lentelėje)
1.1.3.	Gyventojų pajamų mokesčiui išlyginti (GPM 1- am gyventojui po išlyginimo- 0,6231 tūkst. Eur)	1168	1429	261	Ši suma apskaičiuojama pagal nustatytą išlyginimo koeficientą ir pagal gyventojų pajamų mokestį 1-am gyventojui - 0,6231 tūkst. Eur 1 gyv. (11295 tūkst. Eur/18127 gyv.)
1.2.	Kintamoji GPM dalis (7,54 %)	2615	3323	708	
1.2.1.	Praeitų metų suma kintamajai GPM daliai apskaičiuoti	1878	2615	737	
1.2.2.	Savivaldybės išlaidų pokyčiams kompensuoti	737	708	-29	Skiriama dėl Seimo ir Vyriausybės priimtų sprendimų
1.2.2.2.	Minimaliai mėnesinei algai padidinti	149	112	-37	2023 m. iki 840 Eur 2024 m. iki 924 Eur
1.2.2.3.	Pedagoginių darbuotojų, vykdančių neformalųjį vaikų švietimą ir ikimokyklinį/priešmokyklinį ugdymą, darbo užmokesčiui padidinti	174	124	-50	Mokytojų, dirbančių pagal neformaliojo vaikų švietimo programas, darbui apmokėti
1.2.2.4.	Pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui didinti	186		-186	2022 m. nuo 177 iki 181 2023 m. nuo 181 iki 186
1.2.2.5.	Valstybės tarnybos reformai įgyvendinti		30	30	
1.2.2.6.	Minimaliems koeficientams padidinti	129	333	204	dirbantiems pagal darbo sutartis
1.2.2.7.	Socialinių paslaugų plėtrai ir prieinamumui didinti		28	28	
1.2.2.8.	Kultūros darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti	99	81	-18	2024 m. didinama 10 proc. pastovioji koeficiento dalis kiekvienai kultūros darbuotojo pareigybei
2.	Pajamos ir mokesčiai iš turto	680	882	202	
2.1.	Žemės mokestis	360	500	140	
2.2.	Nekilnojamojo turto mokestis	170	200	30	

2.3.	Paveldimo turto mokestis	10	30	20	
2.4.	Valstybinės žemės nuomos mokestis	140	152	12	
3.	Kitos pajamos	90	102	12	
3.1.	Valstybės rinklavos	35	40	5	
3.2.	Pajamos iš baudų ir konfiskacijų	25	30	5	
3.3.	Kitos neišvardintos pajamos	3	2	-1	
3.4.	GPM, mokamas už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą	27	30	3	
Iš viso pajamų:		16596	19267	2671	

2024 m. prognozuojamas 18283 tūkst. Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau - GPM) surinkimas, tai 2457 tūkst. Eur daugiau nei 2023 m. pradžioje patvirtintas GPM planas, pridedamas 30 tūkst. Eur GPM, mokamas už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą.

2024 m. planuojama surinkti 882 tūkst. Eur turto pajamų, iš kurių žemės mokestis -500 tūkst. Eur, nekilnojamojo turto mokestis-200 tūkst. Eur, žemės nuomos mokestis - 152 tūkst. Eur. ir paveldimo turto mokestis-30 tūkst. Eur. 2023 metais iš šių mokesčių savivaldybės biudžetas gavo 1107,4 tūkst. Eur. pajamų.

Kitų pajamų dalis bendrose pajamose nežymi ir didesnės įtakos pajamų vykdymui neturės.

Pagrindiniai statistiniai rodikliai, darantys įtaką prognozuojamam gyventojų pajamų mokesčiui ir reikalingi išlaidų struktūros skirtumų išlyginimui apskaičiuoti detalizuojami 1 lentelėje.

1 lentelė

Eil. Nr.	Demografiniai, socialiniai ir kiti rodikliai	2023 m.	2024 m.	Skirtumas tarp 2024 ir 2023 metų	Pastabos
1.	Gyventojų skaičius	18354	18127	-227	Gyventojų skaičius 2023.01.01 d.
2.	Vaikų skaičius nuo 0 iki 6 metų, vnt.	638	772	134	
3.	Vaikų skaičius nuo 7 iki 17 metų, vnt.	1527	1564	37	
4.	Pensinio amžiaus gyventojų skaičius, vnt.	5963	5671	-292	
5.	Vietinių kelių ir gatvių ilgis, km	1261	1195	-66	
6.	Teritorijos plotas, ha	136682	136682	0	
7.	Besimokančių profesinio mokymo įstaigų mokinių, kolegijų, universitetų, mokslinių tyrimų institutų studentų skaičius	323	330	7	

Molėtų rajono savivaldybės 2024 m. planuojamos biudžeto pajamos pagal finansavimo šaltinius detalizuojamos 2 lentelėje, taip pat pateikiamas 2023 m. ir 2024 m. lyginamasis variantas (be praeitų metų nepanaudotos pajamų dalies (likučio) ir be paskolų):

2 lentelė

Finansavimo šaltinis	2023 m. patikslintas planas tūkst. Eur	2024 m. projektas tūkst. Eur	Proc. nuo bendros pajamų sumos	Skirtumas tarp 2024 m. projekto ir 2023 m. patvirtinto plano
1. Savivaldybės lėšos, iš jų:	18011,9	19418	59,29	1406,1
Gyventojų pajamų mokestis	17000	18313		1313
Turto mokesčiai:	640	730		90
Žemės mokestis	460	500		40
Paveldimo turto mokestis	10	30		20
Nekilnojamojo turto mokestis	170	200		30
Kitos pajamos:	258,4	300		41,6
Turto pajamos:	160,4	188		27,6
Nuomos mokestis už valstybinę žemę ir valstybinius vidaus vandenų fondo vandens telkinius	140	152		12
Palūkanos	20,4	36		15,6
Vietinės rinkliavos	35	40		5
Valstybės rinkliavos	35	40		5
Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	26	30		4
Kitos neišvardytos pajamos	2	2		0
Realizavimo pajamos	113,5	75		-38,5
2. Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo programa	115	100	0,31	-15
Mokestis už aplinkos teršimą	30	30		0
Mokestis už medžiojamų gyvūnų išteklius	65	55		-10
Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	20	15		-5
3. Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	950	2947,5	9,00	1997,5
4. Specialiosios tikslinės dotacijos (valstybės lėšos)	12452,9	9601,7	29,32	-2851,2
Mokymo lėšos	5935,1	6600,7		665,6
Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti	2880,1	2281,5		-598,6
Pagal teisės aktus savivaldybėms perduotoms įstaigoms išlaikyti	80,6	66,6		-14
Specialių poreikių turinčių vaikų išlaikymui iš dalies finansuoti	102,3	108,3		6
Kitos specialios tikslinės dotacijos	1774,1	544,6		-1229,5
Kita tikslinė dotacija kelių priežiūrai ir rekonstrukcijai	1680,7	0		-1680,7
5. Įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas	662,2	656,3	2,00	-5,9
6. Turto realizavimo pajamos	274,1	25	0,08	-249,1
Iš viso	32466,1	32748,5	100,00	282,4

Lyginant su kitomis savivaldybės gaunamomis pajamomis, savivaldybės lėšos sudaro 59,29 proc. nuo bendros pajamų sumos. Savivaldybės lėšos skiriamos biudžetinėms įstaigoms išlaikyti, vykdomų projektų savivaldybės daliai finansuoti, socialinei paramai teikti ir kitiems viešiesiems interesams tenkinti. Bendras savivaldybės lėšų paskirstymas (su apyvartinių lėšų likučiu) pagal programas pateikiamas lentelėje:

Programos kodas	Savivaldybės veiklos programa	2023 m. planas	2024 m. projektas	2024 ir 2023 metų skirtumas	2024 m. lėšų dalis procentais
1	Verslo, ūkininkavimo sąlygų bei investicijų aplinkos gerinimo programa	68,8	75	6,2	0
2	Savivaldybės institucijų ir viešojo administravimo veiklų programa	3913,3	4621,7	708,4	22
3	Gyvenamosios aplinkos tvarkymo, viešųjų paslaugų ir aplinkos apsaugos programa	3421	3334,4	-86,6	16
4	Dalyvavimo demokratijos, bendruomeniškumo skatinimo, gyventojų sveikatinimo ir jų saugumo užtikrinimo programa	106,7	115,5	8,8	1
5	Kultūrinės ir sportinės veiklos bei jos infrastruktūros programa	2433,7	3122,3	688,6	15
6	Švietimo ir jo infrastruktūros programa	5029,6	5245,6	216	25
7	Socialinės atskirties mažinimo programa	3872,7	4023,5	150,8	19
8	Turizmo paslaugų plėtros ir rajono įvaizdžio komunikacijos programa	120	131	11	1
	Iš viso	18965,8	20669	1703,2	100

Išskaitant valstybines (perduotas savivaldybei) funkcijas, mokymo lėšas ir kitas tikslines dotacijas iš valstybės biudžeto, savivaldybei skiriama 9601,7 tūkst. Eur valstybės lėšų (2 lentelės 4 punktas arba 1 sprendimo priedo 2.2. eilutė). Toliau detalizuojamas tikslinių dotacijų gavimas ir paskirstymas:

1. Pagal mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, 2024 metams savivaldybei skirta 6600,7 tūkst. Eur mokymo lėšų, tai 665,6 tūkst. Eur daugiau negu 2023 m. (5935,1 tūkst. Eur).

2. Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti specialios tikslinės dotacijos, lyginant su 2023 metais, skirta 598,6 tūkst. Eur mažiau. Nebeskiriamas finansavimas Astravo atominės elektrinės branduolinei avarijai pasirengti ir priešgaisrinei funkcijai (perduota funkcija) vykdyti. Valstybinės (perduotos savivaldybei) funkcijos detalizuojamos sprendimo 4 priede, nurodomos funkciją perduodančios valstybės institucijos, perduodama funkcija, skiriamas finansavimas ir savivaldybės paskirstymas asignavimų valdytojams pagal savivaldybės vykdomas programas.

3. Kitų tikslinių dotacijų šiai dienai yra skirta 719,5 tūkst. , tai yra 2918,2 tūkst. Eur mažiau nei 2023 m. gruodžio 31 d. Tačiau 2024 metais planuojama, kad bus skirta 1700 tūkst. Eur tikslinė dotacija kelių

priežiūrai ir rekonstrukcijai. Detali informacija apie planuojamas tikslines dotacijas pateikiama 3 lentelėje.

3 lentelė

Eil. Nr.	Valstybės lėšų tikslinė paskirtis	2023 m. suma	2024 m. skirta suma	Skirtumas tarp 2024 ir 2023 m.	Planuojama 2024 m. TD suma
1.	Perduotoms socialinės apsaugos įstaigoms išlaikyti	80,6	66,6	-14	
2.	Dotacija mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, išlaikymui	102,3	108,3	6	
3.	Neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti	75,4	85,3	9,9	
4.	Akredituotai vaikų dienos socialinei priežiūrai organizuoti, teikti ir administruoti	67,3	64,4	-2,9	
5.	Lėšos ikimokykliniam ugdymui socialinę riziką patiriantiems vaikams	35,3	26,6	-8,7	
6.	Dotacija viešosios bibliotekos dokumentams (knygoms) įsigyti	20,1	21,7	1,6	
7.	Kompleksinių paslaugų šeimai organizavimas	12,3	12,5	0,2	
8.	Asmeninio asistento paslaugų teikimas	20,2	75,1	54,9	
9.	Socialinių paslaugų įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimui	55,3	56	0,7	
10.	Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje teikimo organizavimas	78,2	72	-6,2	
11.	Dotacija viešosios infrastruktūros plėtojimo veikloms finansuoti	800	0	-800	
12.	Dotacija būstų nuomai iš fizinių ir juridinių asmenų	6	0	-6	
13.	Tikslinė dotacija projektams	147,4	18,3	-129,1	
14.	Kompensacija už būsto suteikimą užsieniečiams	41,6	3	-38,6	
15.	Vienkartinėms išmokoms įsikūrimui ir kompensacijoms švietimo teikėjui	3,4	0,7	-2,7	
16.	Išmokos neįgaliesiems mokėjimas (20 proc. BSI)	0,1	0,1	0	
17.	Dotacija būsto ir jo aplinkos pritaikymui neįgaliesiems	25,9	50	24,1	
18.	Dotacija bendruomeninei veiklai stiprinti	11,8		-11,8	
19.	Dotacija mokinių iš Ukrainos ugdymui ir pavėžėjimui į mokyklą	16,7		-16,7	
20.	Kita tikslinė dotacija kelių priežiūrai ir rekonstrukcijai	1680,7		-1680,7	1700
21.	Socialinių paslaugų šakos kolektyvinės sutarties įsipareigojimų vykdymas	4,9		-4,9	
22.	Dotacija mokytojų skaičiaus optimizavimui ir atnaujinimui	4,2		-4,2	
23.	Socialinės paramos teikimo užsieniečiams patirtų išlaidų kompensavimas	57,4		-57,4	
24.	Dotacija piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo įgyvendinimo užtikrinimui	281,1		-281,1	

25.	Dotacija valstybės tarnybos reformai įgyvendinti	9,5		-9,5	
26.	Dotacija asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijos atlikimui		20	20	Nauja
27.	Dotacija profesinio orientavimo (karjeros) specialistų išlaikymui		38,9	38,9	
	Iš viso:	3637,7	719,5	-2918,2	1700

Įstaigos planuoja surinkti 656,3 tūkst. Eur už teikiamas paslaugas (pajamos pagal kiekvieną įstaigą išdėstytos sprendimo projekto 2 priede), t.y. 5,9 tūkst. Eur mažiau nei 2023 m. (662,2 tūkst. Eur).

Biudžete numatytos Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, bendra suma 2947,5 (2023 m. 950 tūkst. Eur) savivaldybės įgyvendinamiems projektams ir programoms finansuoti. Detali informacija apie planuojamus vykdyti projektus pateikiama aiškinamojo rašto 1 priede. 171,8 tūkst. Eur Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų suplanavo biudžetinės įstaigos savo planuojamiems vykdyti projektams. 526,4 tūkst. Eur numatomos savivaldybei grįžtančios, ankstesniais metais investuotos, Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, kurios planuojamos kitiems savivaldybės projektams (aiškinamojo rašto 1 priedas).

1.2. IŠLAIDOS

Planuojami 2024 metų biudžeto asignavimai – 35998,9 tūkst. Eur. Jų paskirstymas pagal vykdomas programas, asignavimų valdytojus ir finansavimo šaltinius išdėstytas sprendimo 3 priede.

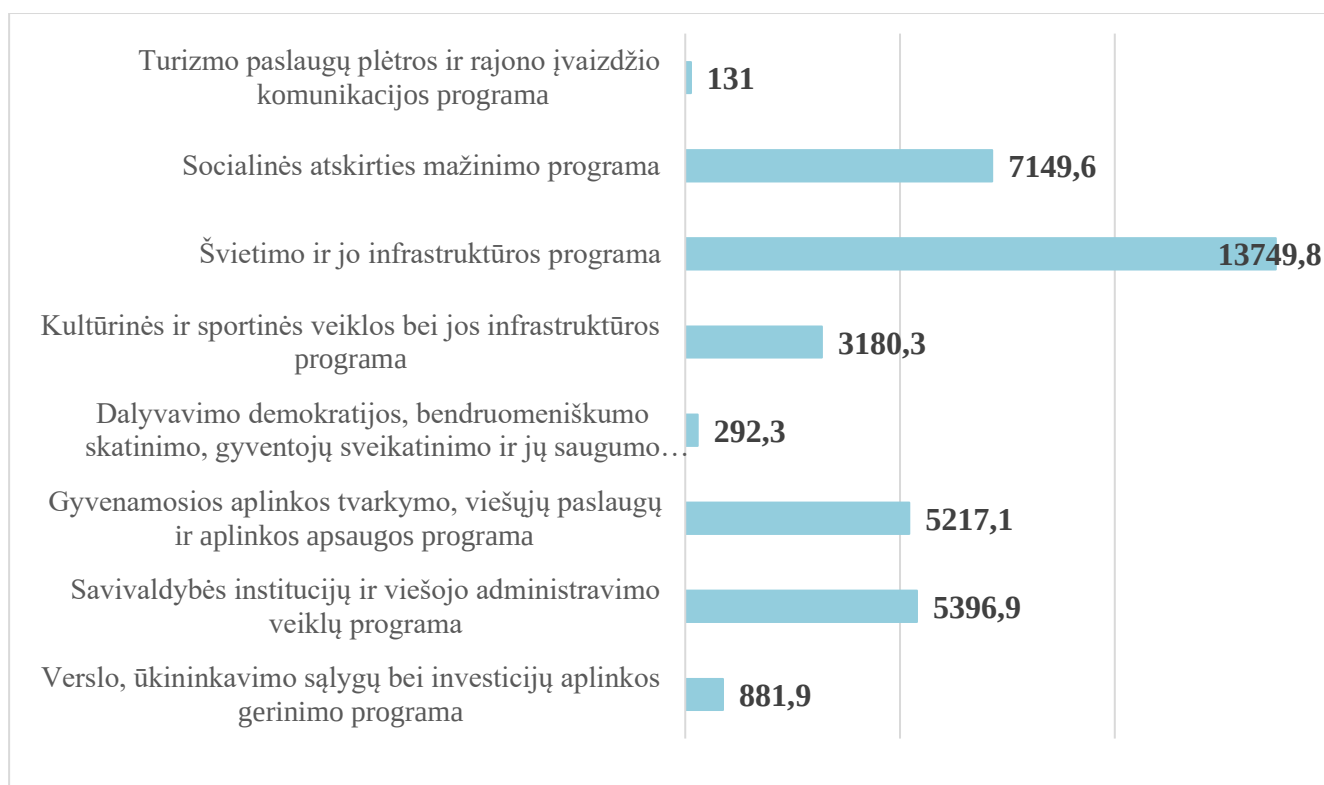
Valstybinėms funkcijoms (perduotoms savivaldybėms) vykdyti, mokymo lėšoms finansuoti ir kitoms iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų finansuojamoms sritims, planuojamos ministerijų nustatytos sumos ir paskirstomos asignavimų valdytojams pagal funkcijas.

Didžiausias asignavimų valdytojas - Savivaldybės administracija, kurios planuojamos 2024 metų išlaidos sudaro 17871 tūkst. Eur (sprendimo 5 priedas), iš kurių 375,9 tūkst. Eur praėjusių metų tikslinės lėšos (6 priedas) ir 1251 tūkst. Eur savivaldybės 2023 m. viršplaninių pajamų likutis, kuris paskirstomas administracijos vykdomiems projektams.

Savivaldybės 2024 metų biudžeto asignavimų su tikslinėmis ir paskolų lėšomis paskirstymas pagal veiklos programas pateikiamas lentelėje:

Programos kodas	Savivaldybės veiklos programa	2023 m. planas tūkst. Eur	2024 m. projektas tūkst. Eur	Skirtumas tarp 2024 m. ir 2023 m.	2024 m. plano procentai nuo bendros asignavimų sumos
1	Verslo, ūkininkavimo sąlygų bei investicijų aplinkos gerinimo programa	432,2	881,9	449,7	2,5
2	Savivaldybės institucijų ir viešojo administravimo veiklų programa	4960	5396,9	436,9	15,0
3	Gyvenamosios aplinkos tvarkymo, viešųjų paslaugų ir aplinkos apsaugos programa	7062,2	5217,1	-1845,1	14,5
4	Dalyvavimo demokratijos, bendruomeniškumo skatinimo, gyventojų sveikatinimo ir jų saugumo užtikrinimo programa	1065,2	292,3	-772,9	0,8
5	Kultūrinės ir sportinės veiklos bei jos infrastruktūros programa	2569,2	3180,3	611,1	8,8
6	Švietimo ir jo infrastruktūros programa	11757,1	13749,8	1992,7	38,2
7	Socialinės atskirties mažinimo programa	6730,1	7149,6	419,5	19,9
8	Turizmo paslaugų plėtros ir rajono įvaizdžio komunikacijos programa	120	131	11	0,4
	Iš viso	34696	35998,9	1302,9	100

Savivaldybės 2024 metų biudžeto asignavimų su tikslinėmis ir paskolų lėšomis paskirstymas pagal veiklos programas pateikiamas diagramoje:

Pateikiamas išlaidų paaiškinimas pagal programas:

1. Pagal verslo, ūkininkavimo sąlygų bei investicijų aplinkos gerinimo programą (881,9 tūkst. Eur) finansuojamos smulkaus verslo, VŠĮ Molėtų turizmo ir verslo informavimo centro programos. Programoje yra LR žemės ūkio ministerijos skirtos lėšos melioracijai, žemės ūkio funkcijoms atlikti.

2. Pagal savivaldybės institucijų ir viešojo administravimo veiklą programą finansuojama savivaldybės administracijos veikla (sprendimo 5 priedas, 2 programa), apmokamos palūkanos (210 tūkst. Eur) ir gražinamos paskolos (624,7 tūkst. Eur). Savivaldybės institucijų ir viešojo administravimo veiklą programą sudaro 15 procentai visų savivaldybės išlaidų (5396,9 tūkst. Eur).

3. Į gyvenamosios aplinkos tvarkymo, viešųjų paslaugų ir aplinkos apsaugos programą įeina savivaldybės finansuojami statybos darbai, Europos Sąjungos lėšomis finansuojami projektai ir programos, tikslinės lėšos savivaldybės įgyvendinamiems projektams, seniūnijoms skiriamos lėšos, savivaldybės subsidija UAB Molėtų autobusų parkui už transporto paslaugų patiriamus nuostolius ir kitos su infrastruktūra ir gyvenamąja aplinka susijusios išlaidos. Ši programa sudaro 5217,1 tūkst. Eur, tai yra 14,5 procentų visų paskirstytų asignavimų. 2023 metais savivaldybės vykdomi projektai pagal programas ir finansavimo šaltinius: Europos Sąjungos finansinės paramos ir savivaldybės lėšas, pateikiami aiškinamojo rašto 1 priede.

2024 m. prie gyvenamosios aplinkos tvarkymo, viešųjų paslaugų ir aplinkos apsaugos programos pridedama savivaldybės aplinkos apsaugos programa (189,2 tūkst. Eur) finansuojama pagal Molėtų rajono savivaldybės tarybos einamiesiems metams patvirtintą aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą. Aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai skiriamos visos planuojamos 2024 m. pajamos iš mokesčių už aplinkos teršimą, už medžiojamus gyvūnus ir kitus gamtos išteklius- 100 tūkst. Eur. ir 2023 m. nepanaudotas likutis- 89,2 tūkst. Eur

Kita tikslinė dotacija kelių priežiūrai ir rekonstrukcijai dar nepaskirstyta savivaldybėms.

2024 m. seniūnijoms paskirstoma 207 tūkst. Eur. Lėšos aplinkos priežiūrai, gatvių apšvietimui, kultūrinei veiklai ir seniūnaitijų projektams įgyvendinti paskirstoma remiantis nustatytais kriterijais:

1. Lėšos kultūrinei veiklai skiriamos pagal gyventojų skaičių seniūnijose, skaičiuojant po 1 Eur gyventojui;

2. Lėšos seniūnaitijų projektams įgyvendinti apskaičiuojamos gyventojų skaičių seniūnijose daugint iš 4 Eur gyventojui;

3. Lėšos aplinkos priežiūrai apskaičiuotos pagal 4 kriterijus: seniūnijos plotą, gyventojų skaičių, kaimų, kuriuose gyvena nors vienas gyventojas, skaičių ir vietinių kelių ilgį;

4. Lėšos gatvių apšvietimui paskaičiuotos pagal poreikį.

Seniūnijoms paskirstomi asignavimai detalizuojami lentelėje:

Eil. Nr.	Asignavimų pavadinimas	Lėšos aplinkos priežiūrai	Lėšos gatvių apšvietimui	Lėšos kultūrinei veiklai	Lėšos seniūnaitijų projektams įgyvendinti	2024 m. bendras seniūnijų biudžetas
1.	Alantos seniūnija	17	7	1,4	5,7	31,1
2.	Balninkų seniūnija	11	6	0,8	3,3	21,1
3.	Čiulėnų seniūnija	13	5,5	1,3	5,1	24,9
4.	Dubingių seniūnija	11,5	4,3	1,8	3,1	20,7
5.	Giedraičių seniūnija	16,5	8	1,7	6,8	33
6.	Inturkės seniūnija	15,5	5	1,1	4,5	26,1
7.	Joniškio seniūnija	13	5	2	3,9	23,9
8.	Luokesos seniūnija	12,5	5	1,3	5,1	23,9
9.	Mindūnų seniūnija	10	3,2	0,5	1,9	15,6
10.	Suginčių seniūnija	19	8	2,5	6	35,5
11.	Videniškių seniūnija	9	2,2	0,6	2,4	14,2
	Iš viso:	148	59,2	15	47,8	270

4. Pagal dalyvavimo demokratijos, bendruomeniškumo skatinimo, gyventojų sveikatinimo ir jų saugumo užtikrinimo programą (292,3 tūkst. Eur) finansuojamos valstybinės (savivaldybei perduotos) funkcijos: sveikos gyvensenos plėtojimas bei sveikos gyvensenos įgūdžių stiprinimas ugdymo įstaigose ir bendruomenės, psichikos sveikatos stiprinimo, psichosocialinės pagalbos ir savižudybių prevencijos intervencijų plėtojimas, neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo užtikrinimas, remiamos nevyriausybinių organizacijų, jaunimo veiklos.

5. Kultūrinės ir sportinės veiklos bei jos infrastruktūros programa (3180,3 tūkst. Eur) remiami architektūrinių paveldo objektų projektai ir kitos kultūros programos. Biudžetinės įstaigos: Molėtų kultūros centras, Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir VŠĮ Molėtų krašto muziejus išlaikomos pagal šią programą. 2018 m. spalio 4 d. pasirašytas Memorandumas dėl bendradarbiavimo siekiant didinti savivaldybių kultūros įstaigų kultūros ir meno darbuotojų darbo apmokėjimą. Nuo 2020 m. vykdomi įsipareigojimai kultūros darbuotojams. 2024 m. kultūros darbuotojų darbo užmokestis didinamas 10 proc.

Viešajai įstaigai „Molėtų krašto muziejus“ skiriama asignavimų suma 841,5 tūkst. Eur, iš jų 551,5 muziejaus veiklų finansavimui ir 290 tūkst. Eur Molėtų krašto muziejaus ekspozicijos įrengimui. Asignavimai (841,5 tūkst. Eur) paskirti Molėtų rajono savivaldybės administracijai (5 priedas) kultūros programų vykdymui.

6. Didžiausia dalis nuo visų savivaldybės pajamų skiriama švietimo ir jo infrastruktūros programai- 38,2 procento.

2024 metams savivaldybei skirta 6600,7 tūkst. Eur mokymo lėšų, tai 665,6 tūkst. Eur daugiau negu 2023 m. Iš savivaldybės lėšų išlaikoma Molėtų r. Švietimo pagalbos tarnyba, Molėtų menų mokykla ir Molėtų r. kūno kultūros ir sporto centras, nes finansavimas iš mokymo lėšų šioms įstaigoms skiriamas tik iš dalies.

Nuo 2024 m. sausio 1 d. mokytojams ir kitiems pedagogams lėšos atlyginimams pradedamos skaičiuoti pagal didesnę koeficientą. Dėl to darželių auklėtojų ir mokytojų pareiginė alga, lyginant su 2023 m. rugsėjo 1 d., išauga 10 proc., ypatingai didėja švietimo įstaigų vadovų – vidutiniškai 18 proc. ir ugdymo įstaigų vadovų pavaduotojų ugdymui koeficientai.

Savivaldybės įstaigos mokymo lėšas naudoja pagal savivaldybės tarybos patvirtintus tvarkų aprašus.

Pateikiama mokymo lėšų paskirstymo palyginamoji lentelė pagal asignavimų valdytojus:

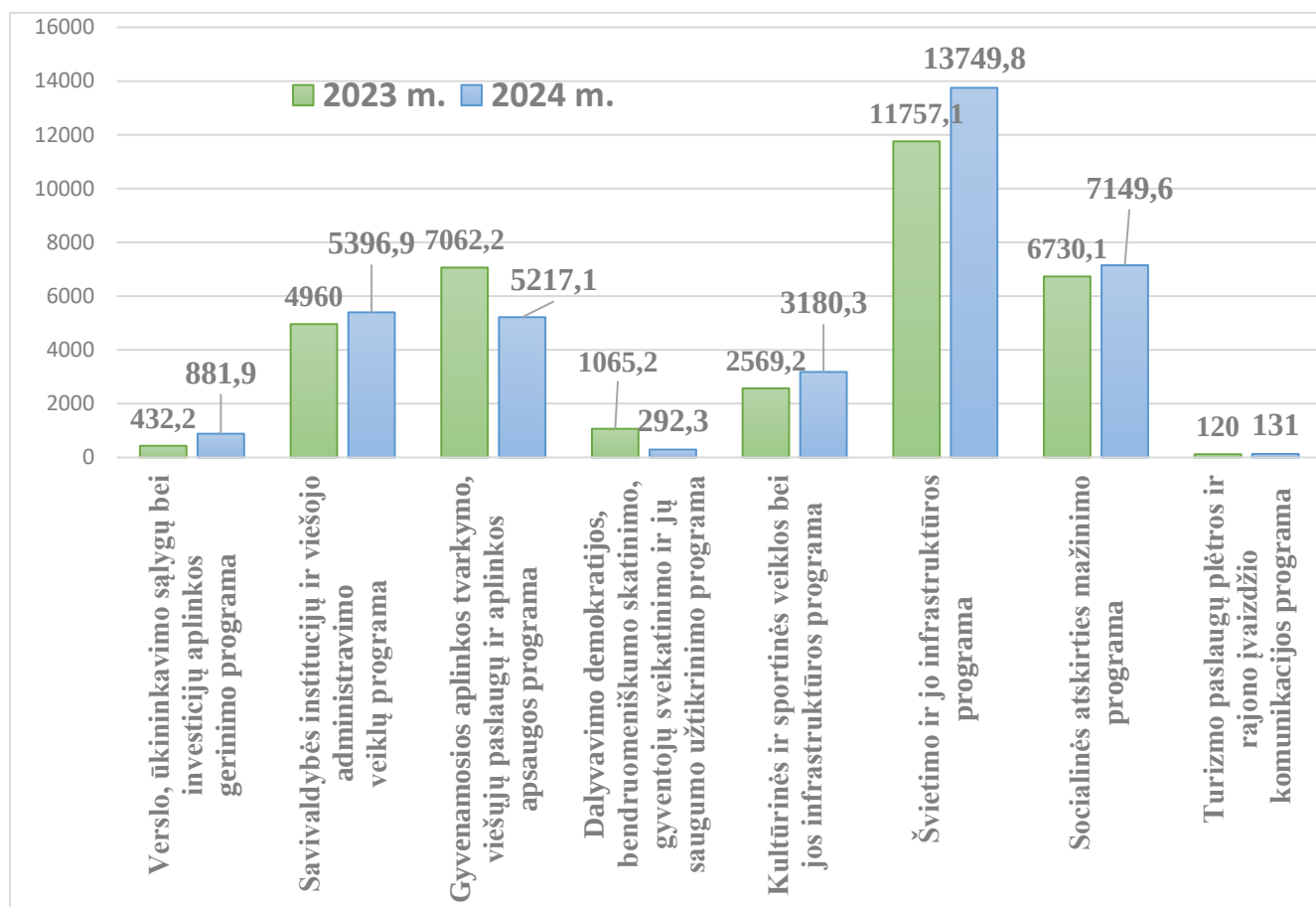
Įstaigos pavadinimas	2023 m. sąmata	2024 m. sąmata	Skirtumas tarp 2024 m. ir 2023 m.	Mokymo lėšų padidėjimas/ Sumažėjimas proc.
Molėtų gimnazija	995,4	1062	66,6	6,69
Molėtų progimnazija	960,8	1055,6	94,8	9,87
Molėtų pradinė mokykla	737,3	834	96,7	13,12
Molėtų r. Alantos gimnazija	847,8	1000	152,2	17,95
Molėtų r. Giedraičių Antano Jaroševičiaus gimnazija	809,8	859	49,2	6,08
Molėtų r. Kijėlių specialusis ugdymo centras	209,1	240	30,9	14,78
Molėtų "Vyturėlio" vaikų lopšelis-darželis	634,2	680	45,8	7,22
Molėtų "Saulutės" vaikų lopšelis-darželis	497	559	62	12,47
Kūno kultūros ir sporto centras	23,5	19,2	-4,3	-18,30
Menų mokykla	31,1	21,2	-9,9	-31,83
Švietimo pagalbos tarnyba	70,2	72,6	2,4	3,42
Iš viso:	5816,2	6402,6	586,4	10,08
VĮ UDC "Kaimynystės namai"	34,8	27,6	-7,2	-20,69
VšĮ "Stipri šeima"	65	66,5	1,5	2,31
VšĮ "Kuriu laimę"	19,1		-19,1	-100,00
Lėšos mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti	0	4	4	
Lėšos ugdymo finansavimo poreikių skirtumams sumažinti	0	100	100	
Administracijai skirtos lėšos iš viso:	118,9	198,1	79,2	
Iš viso (bendras):	5935,1	6600,7	665,6	10,08

7. Socialinės atskirties mažinimo programai skiriama 19,9 procento nuo visų išlaidų, t.y. 7149,6 tūkst. Eur. Socialinės išmokos ir kompensacijos, socialinė parama mokiniams, socialinės paslaugos,

socialinių programų vykdymas, gyvenamųjų patalpų pritaikymas neįgaliesiems, socialinių būstų remontas ir įsigijimas, jaunų šeimų įsikūrimo išlaidos apmokamos iš socialinės atskirties programos. Skiriamas finansavimas Molėtų rajono Alantos senelių globos namams, Molėtų socialinės paramos centrui ir Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namams. Nuo 2024 m. sausio 1 d. didinami socialinių paslaugų srities darbuotojų minimalieji pareiginės pastoviosios dalies koeficientai, atsižvelgiama į kvalifikacinę kategoriją.

8. Pagal turizmo paslaugų plėtros ir rajono įvaizdžio komunikacijos programą finansuojamos VŠĮ Molėtų turizmo ir verslo informavimo centro programos.

2024 m. savivaldybės biudžeto išlaidų palyginimas su 2023 metais pagal programas pateikiamas diagramoje:

Savivaldybės 2024 m. biudžeto projektas paskelbtas savivaldybės interneto svetainėje 2024 m. sausio 29 d.

2. Siūlomos teisinio reguliavimo nuostatos:

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis savivaldybių tarybos biudžetus patvirtina per du mėnesius nuo valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo. Vadovaudamiesi šiuo sprendimu asignavimų valdytojai patvirtins savo įstaigų programų sąmatas, vykdys programas, kurioms skirtas finansavimas.

3. Laukiami rezultatai:

Šiuo sprendimu projektu bus suformuoti Molėtų rajono administracijos, biudžetinių įstaigų asignavimai.

4. Lėšų poreikis ir jų šaltiniai:

Molėtų rajono savivaldybės biudžeto pajamos susideda iš: pajamų iš mokesčių, gaunamų į savivaldybių biudžetus pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, pajamų iš savivaldybės turto, savivaldybės biudžetinių įstaigų pajamų, pajamų, gautų už išnuomotą arba suteiktą naudotis valstybinę žemę, valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius ir įstatymų nustatyta tvarka paskirsčius lėšas už parduotus valstybinės žemės sklypus, valstybės biudžeto dotacijų ir kitų pervedamų lėšų, kitų įstatymų nustatytų pajamų.

5. Kiti sprendimui priimti reikalingi pagrindimai, skaičiavimai ar paaiškinimai.

Aiškinamojo rašto „Dėl Molėtų rajono savivaldybės
2024 m. biudžeto patvirtinimo“
1 priedas

**2024 m. Molėtų rajono savivaldybės administracijos vykdomų investicijų, ES projektų, remonto darbų lėšų poreikis
pagal programas ir finansavimo šaltinius**

Eil. Nr.	Prog- rama	SVP priemo-nės kodas	Objekto/ projekto/darbų pavadinimas	Savivaldybės lėšos, tūkst. Eur		Europos Sąjungos paramos lėšos (ES), tūkst. Eur	Žemės realizavimo pajamos, tūkst. Eur	Socialinių būstų realizavimo pajamos, tūkst. Eur	Skolintos lėšos, SL tūkst. Eur	Iš viso, tūkst. Eur:
				Savival- dybės lėšos SB	Gražintinos ankstesnių metų projektams panaudotos savivaldy- bės lėšos					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	1	01.2.3.3.1	Žemės sklypų formavimas ir parengimas investicijoms				6			6
2.	1	01.2.1.3.6	Melioracijos sistemų naudotojų asociacijų nariams ir valstybei priklausančių melioracijos sistemų rekonstravimas			268			71	339
3.	1	01.2.1.3.7	Molėtų rajono Čiulėnų seniūnijos melioracijos statinių rekonstrukcija			176			44	220
Iš viso 1 programos:				0	0	444	6	0	115	565
4.	2	02.1.6.2.13	Strateginio plėtros plano parengimas	10						10
5.	2	02.1.6.2.16	Funkcinės zonos formavimas ir strategijos rengimas	10						10
Iš viso 2 programos:				20	0	0	0	0	0	20
6.	3	03.2.2.3.2	Vandens paėmimo kolonėlių įrengimas viešose vietose	10						10
7.	3	03.3.1.1.4	Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų plėtra SB "Pavasaris"	279						279
8.	3	03.3.1.1.9	Buitinių nuotekų tinklų plėtra Malūno g. Molėtų m.		106,4		83,6			190
9.	3	03.3.1.1.11	Nuotekų tinklų plėtra ir remontas Molėtų r. sav.				10,4			10,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10.	3	03.3.1.1.12	Nuotolinių apskaitos prietaisų įrengimas	10,5		157,5				168
11.	3	03.3.1.3.1	Administracinio pastato, esančio Vilniaus g. 44 Molėtuose atnaujinimas (modernizavimas)	99,3	270				355,7	725
12.	3	03.3.1.3.2	Pastato, esančio Amatų g. 4 Molėtuose modernizavimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams						30	30
13.	3	03.3.2.2.1	Pėsčiųjų perėjų apšvietimo įrengimas Molėtų miesto ir gyvenviečių gatvėse	33						33
14.	3	03.3.2.2.7	Slėnio tako dalies įrengimas link sporto aikštynų	70						70
15.	3	03.3.2.2.9	Valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 114 Molėtai-Kaltanėnai-Ignalina ruožuose nuo 0,04 iki 1,32 km ir nuo 1,44 iki 2,79 km paprastasis pėsčiųjų takų remontas		150					150
16.	3	03.3.2.3.3	Molėtų rajono savivaldybės darnaus judumo planas	15						15
17.	3	03.3.3.1.12	Didelių gabaritų aikštelių plėtra ir įrengimas Molėtų mieste ir rajone Giedraičių, Joniškio, seniūnijose						7,5	7,5
18.	3	03.3.3.2.1	Bešeimininkių pastatų likvidavimas, netinkamų naudoti statinių griovimas	12						12
19.	3	03.3.3.4.1	Molėtų mieste veikiančių kapinių Molėtų r. sav., Luokesos sen., Paduobužės k. infrastruktūros įrengimas	155						155
20.	3	03.3.3.4.5	Kolumbariumų įrengimas Molėtų rajono kapinėse	30						30
21.	3	03.3.3.4.7	Sanitarinių konteinerių (WC) viešose vietose įrengimas	30						30
22.	3	03.3.3.4.8	Giedraičių kapinių infrastruktūros įrengimas	255						255
23.	3	03.3.3.5.1	Melioratorių gatvės kvartalo Molėtų mieste inžinerinės infrastruktūros ir gerbūvio sutvarkymas						75	75
24.	3	03.3.3.6.1.	Janonio kvartalo detaliojo plano korektūra	5						5
25.	3	03.3.3.6.7	Molėtų rajono teritorijos bendrojo plano koregavimas	30						30

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
26.	3	03.3.3.6.8	Melioratorių kvartalo detaliojo plano sprendinių konkretizavimas	10						10
27.	3	03.3.3.6.9	Liepų kvartalo detaliojo plano koregavimas	10						10
28.	3	03.3.1.1.14	Inžinerinių tinklų (nuotekų, vandentiekio, šilumos tinklų, paviršinio vandens nuotekų) sanitarinių zonų nustatymas	50						50
29.	3		Kiti projektavimo, remonto darbai, ES projektų vykdymas kompensavimo būdu ir kita	421,6						421,6
Iš viso 3 programos:				1525,4	526,4	157,5	94	0	468,2	2771,5
30.	5	05.1.4.2.3	Struvės geodezinio lanko objektų pažymėjimas	6,5						6,5
31.	5	05.1.4.2.6	Ežerų žvejybos muziejaus ekspozicijos atnaujinimas	5						5
32.	5	05.1.4.3.2	Molėtų rajono sporto aikštynų atnaujinimas ir įrengimas						30	30
Iš viso 5 programos:				11,5	0	0	0	0	30	41,5
33.	6	06.1.1.1.21	Visos dienos mokyklos modelio diegimas Molėtų pradinėje mokykloje			96			17	113
34.	6	06.1.1.1.22	Ikimokyklinio ugdymo paslaugų prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje			352,5			100	452,5
35.	6	06.1.1.1.23	Bendrojo ugdymo įstaigų prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje - keltuvų neįgaliesiems įrengimas Alantos ir Giedraičių Antano Jaroševičiaus gimnazijose, Molėtų pradinėje mokykloje			211			68	279
36.	6	06.1.1.1.27	Savivaldybės „Tūkstantmečio mokyklų“ Pažangos plano priemonių įgyvendinimas	20		500				520
37.	6	06.1.1.1.28	Atviros ekosistemos atsiskaitymams ne grynaisiais pinigais bendrojo ugdymo įstaigų valgyklose kūrimas	16		43				59
Iš viso 6 programos:				36	0	1202,5	0	0	185	1423,5
38.	7	07.1.3.1.27	Molėtų rajono nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros kūrimas						4	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
39.	7	07.1.3.1.28	Molėtų rajono grupinio gyvenimo namų paslaugos suaugusiems asmenims su intelekto ir / ar psichikos negalia kūrimas	9						9
40.	7	07.1.3.1.30	Molėtų rajono dienos užimtumo centro asmenims, turintiems intelekto ir/ar psichikos negalią, kūrimas						14	14
41.	7	07.1.3.1.31	Apsaugoto būsto paslaugos suaugusiems asmenims su intelekto ir/ar psichikos negalia teikimas Molėtų rajone			120			22	142
42.	7	07.1.3.1.32	Balninkų mokyklos pastato remonto II etapas			243,1			47,3	290,4
43.	7	07.1.3.1.33	Molėtų rajono Alantos senelių globos namų modernizavimas ir plėtra			82,2			14,5	96,7
44.	7	07.1.3.2.5	Socialinio būsto prieinamumo didinimas					103,2		103,2
45.	7	07.1.3.2.6	Savivaldybės būsto fondo plėtra					90		90
Iš viso 7 programos:				9	0	445,3	0	193,2	101,8	749,3
46.	8	08.2.2.1.5	M.Apeikytės gatvės paplūdimio zonos plėtra	15						15
47.	8	08.2.2.1.7.	Parko prie Ažuolų g. plėtra	30						30
48.	8	08.2.2.3.1	Vandens mokslo pažinimo centras	20						20
Iš viso 8 programos:				65	0	0	0	0	0	65
Iš viso:				1666,9	526,4	2249,3	100	193,2	900	5635,8
						2775,7				

Iš jų ES projektams:	422,3	tūkst. Eur
1,5 proc. leistina paskolos dalis:	477,7	tūkst. Eur
Iš viso:	900	tūkst. Eur

